

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/157/2025
Identifikačné číslo spisu:	4116202219
Dátum vydania rozhodnutia:	18.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:4116202219.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: R. U., narodená XX. XX. XXXX, R. - A., J. X, zastúpená: Mgr. Štefan Slováčik, advokát, Nitra, Palánok 3, IČO: 36 110 787, proti žalovanej: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Bratislava, Pribinova 19, IČO: 00 151 700, o zaplatenie 65.852 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 17C/43/2016, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 31. júla 2024 sp. zn. 5Co/54/2023, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Nitre z 31. júla 2024 sp. zn. 5Co/54/2023 vo výroku, ktorým odmietol odvolanie žalobkyne z r u š u j e a v e c m u v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 24. apríla 2023 č. k. 17C/43/2016-818 rozhodol tak, že zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy vo výške 16.148 eur (výrok I.). Žalovanému v časti späťvzatia priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré je povinná zaplatiť žalobkyňa (výrok II.). O výške náhrady trov bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným rozhodnutím (výrok III.). Súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 63.078,22 eura, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet žalobkyni (výrok IV.). Vo zvyšku žalobu zamietol (výrok V.). Žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 56,68 %, ktoré je povinný zaplatiť žalovaný (výrok VI.). O výške náhrady trov bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným rozhodnutím (výrok VII.). Štát má nárok na náhradu trov vyplatených na znalečnom proti žalobkyni v rozsahu 21,66 % a proti žalovanému v rozsahu 78,34 % (výrok VIII.).

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) uznesením zo dňa 31. júla 2024 sp. zn. 5Co/54/2023 rozhodol tak, že:

„Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II. až VIII. z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Odvolanie žalobkyne proti výroku I. o d m i e t a .“

2.1. Odvolanie žalobkyne proti výroku I. odvolací súd podľa § 386 ods. 1 písm. b) CSP odmietol, pretože v tejto časti išlo o odvolanie podané neoprávnenou osobou (žalobkyňou), ktorá sama iniciovala čiastočné zastavenie konania ohľadom sumy 16.148 eur.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu vo výroku I., ktorým odmietol jej odvolanie podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolatelka“) dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP.

3.1. Uviedla, že odvolací súd vo vzťahu v odmietnutí odvolania žalobkyne proti výroku I. v obsahu odôvodnenia uznesenia iba stroho konštatuje, že: „Odvolanie žalobkyne proti výroku I. odvolací súd podľa § 386 ods. 1 písm. b) CSP odmietol, pretože v tejto časti išlo o odvolanie podané neoprávnenou osobou (žalobkyňou), ktorá sama iniciovala čiastočné zastavenie konania ohľadom sumy 16.148 eur.“ Je nejasné, na akom skutkovom a právnom základe súd prvej inštancie rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 24. 04. 2023 č. k. 17C/43/2016 - 818 konanie v časti o zaplatenie sumy vo výške 16.148 eur zastavil. Na pojednávaní dňa 21. 6. 2017 a zároveň na základe vyjadrenia žalovanej zo dňa 16. 6. 2017 pristúpil právny zástupca žalobkyne ku späťvzatiu sumy 16.148 eur a tiež požiadal o vrátenie zaplateného súdneho poplatku. Ako dominus litis následne pristúpila opakovane k úprave petitu. Z toho dôvodu aj požiadala o zrušenie vrátenia súdneho poplatku zo sumy 16.148 eur. Súd súdny poplatok nevrátil. Namietala, že zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo. Za zmenu žaloby už nová právna úprava považuje aj podstatnú zmenu alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe. Zmena žaloby je podaním vo veci samej. Zmena žaloby je dispozitívnym úkonom žalobcu a je prejavom jeho slobody v dispozícii s konaním a predmetom konania. Z uvedeného je nesporné, že pristúpila k zmene žaloby, a to opakovane, avšak nie v rozsahu v akom napokon rozhodol súd prvej inštancie a následne odvolací súd. Odkázala na písomné podanie zo dňa 7. 7. 2017 Úprava žalobného petitu 17C/43/2016, ktorým pristúpila k úprave petitu, ktoré je v tomto konaní smerodajné. Je nesporné, že konanie v časti o zaplatenie sumy vo výške 16.148 eur nemohlo byť zastavené aj na podklade tej skutočnosti, že súd doposiaľ v uvedenej časti žaloby nevrátil súdny poplatok. Celá túto situácia ohľadom späťvzatia časti návrhu, resp. zrušenia späťvzatia, vznikla preto, že žalovaná poisťovňa opakovane na pojednávaniach, resp. vyjadreniach tvrdila, že predmetná suma nemôže byť vyplatená žalobkyni z dôvodu, že ju bude musieť poisťovňa vyplatiť leasingovej spoločnosti ČSOB Leasing. To sa však nakoniec nestalo, a preto došlo k tomuto omylu ohľadne čiastočného späťvzatia. Mala za to, že v tomto prípade je dôvodné použiť ustanovenia ohľadne dobrých mravov, nakoľko konala v dobrej viere, že poisťovňa túto časť uhradí spoločnosti ČSOB Leasing, čo sa nestalo a celú sumu leasingovej spoločnosti musela uhradiť. Odvolací súd sa k zastaveniu konania v odôvodnení svojho rozsudku iba veľmi vágne vyjadruje a s uvedeným právnym posúdením veci sa nemožno za žiadnych okolností stotožniť. Práve predmetné rozhodnutie súdu prvej inštancie a následne súdu odvolacieho je nesúladne najmä s princípom právnej istoty a dispozitívnym princípom. Napriek všetkým vyššie uvádzaným skutočnostiam svedčiacim o závere, že konanie nesmerovalo k späťvzatiu sumy 16.148 eur, na základe čoho zastavenie konania v tejto časti možno považovať za nezákonné, tak súd prvej ako aj druhej inštancie rozhodol v neprospech a takéto rozhodnutia sa javia ako nanajvyš arbitrárne. K otázke premlčania nároku uviedla, že má za to, že nárok v zmysle zmeny žaloby premlčaný nie je, nakoľko výška nároku a jej ustálenie bola podmienená výsledkom súdneho konania, ktoré viedla so spoločnosťou ČSOB Leasing, toto konanie skončilo až v roku 2019 právoplatným rozsudkom Okresného súdu Nitra v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre.

3.2. Vzhľadom na uvedené, navrhla dovolaciemu súdu, aby rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení uviedol, že rozhodnutia súdov považuje za vecne a právne správne, a preto dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie zamietol ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní zákonom predpísaných náležitostí dovolania (§ 428 CSP) a splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania, dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP aj dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. V preskúmvanej veci dovolateľ odôvodňoval prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

8. Dovolací súd konštatuje, že z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie sumy 16.148 eur pre späťvzatie žaloby (č. l. 818) zastavil. Z odvolania žalobkyne (č. l. 873) vyplýva, že žalobu vo vyššie uvedenej časti zobrala späť, avšak opätovne pristúpila k úprave petitu (č. l. 262). Dovolací súd uvádza, že prípustnosť odvolania má vo všeobecnosti nielen stránku objektívnu, ale aj stránku subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho odvolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku - či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 359 až 361 CSP). Objektívna stránka zahŕňa vecné aspekty - zaraďujeme sem prípustný predmet odvolania. Objektívna prípustnosť odvolania je vymedzená ustanovením § 355 až 358 CSP určujúcim podmienky, v prípade splnenia ktorých je odvolanie prípustné. Na rozdiel od toho sa subjektívna stránka prípustnosti odvolania viaže na osobu konkrétneho odvolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva odvolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať odvolanie (hoci aj proti rozhodnutiu objektívne napadnuteľnému týmto opravným prostriedkom); takým dôvodom je skutočnosť, že rozhodnutím súdu prvého stupňa bol odvolateľ po procesnej stránke negatívne dotknutý a bola mu spôsobená ujma dopadajúca na jeho pomery. Záver o tom, že podané odvolanie je prípustné, predpokladá zaujatie záveru o jeho prípustnosti tak po stránke objektívnej, ako aj po stránke subjektívnej. Posúdenie subjektívnej prípustnosti odvolania ale vo všeobecnosti predchádza posúdeniu objektívnej prípustnosti odvolania. V danej prejednávanej veci možno vzhľadom na vyššie uvedené konštatovať, že žalobkyňa bola oprávnenou osobou na podanie odvolania, pretože zastavením konania bola po právnej stránke negatívne dotknutá. (3Cdo/240/2012) Odvolací súd mal o odvolaní žalobkyne po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie a konania, ktoré mu predchádzalo meritórne rozhodnúť. Odmietnutie odvolania je zásahom do práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

9. So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a žalobkyňa opodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP.

10. Vzhľadom na uvedené, dovolanie žalobkyne je za takejto situácie dôvodné, pretože konanie bolo zaťažené vadou podľa § 420 písm. f) CSP, je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu vo výroku I. zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Dovolací súd z dôvodu efektivity poukazuje na rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 60/1999, v zmysle ktorého bolo konštatované, že ak žalobca vzal žalobu späť, nemôže späťvzatie odvolať.

11. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom odvolacieho súdu (§ 455 CSP).

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.